ΑΝΟΙΚΤΑ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ · ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ · ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Από την πρόσβαση στη συμμετοχή και τη μάθηση

Εφαρμογές ΤΠΕ για την πρόσβαση και την εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Χαράλαμπος Καραγιαννίδης

Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής · Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

11/11/2026

ΠΡΙΝ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΜΕ

Μια εξήγηση, προκαταβολικά...

Γελοιογραφία: A. Bacall · CartoonStock

ΜΕ ΑΛΛΑ ΛΟΓΙΑ

Είστε ένα κοινό με πολύ ενδιαφέρουσα διεπιστημονικότητα, είναι πιθανό ότι κάποια από όσα θα πω να τα ξέρετε ήδη, ίσως καλύτερα από μένα.

Εκπαιδευτικοί

Φοιτητές/τριες

Ερευνητές/τριες

Ελπίζω καθένας/καθεμία να βρει κάτι ενδιαφέρον και ίσως χρήσιμο για το μέλλον

Ακόμη κι αν δε μιλήσουμε πολύ για ΤΝ (3/31 διαφάνειες...)

ΠΡΙΝ ΞΕΚΙΝΗΣΟΥΜΕ

Μια ερώτηση προς όλες/όλους

Έχετε ελέγξει ποτέ αν μια παρουσίαση που δημιουργήσατε στο PowerPoint είναι προσβάσιμη σε, και κατανοητή από κάποιον/α που την ακούει;

Από μαθητή/τρια με δυσχρωματοψία;

Ναι, συστηματικά | Μία–δυο φορές | Ποτέ | Δεν ξέρω πώς

https://forms.cloud.microsoft/e/XFfFAJadSq

ΠΛΑΙΣΙΟ

Πώς κατανοούμε την αναπηρία

01

Ιατρικό μοντέλο

Η αναπηρία ως ατομικό έλλειμμα που πρέπει να «διορθωθεί».

→

02

Κοινωνικό μοντέλο

Η αναπηρία προκύπτει από εμπόδια του περιβάλλοντος και της κοινωνίας.

→

03 · ICF (ΠΟΥ)

Βιοψυχοκοινωνικό

Αλληλεπίδραση λειτουργικότητας, δραστηριότητας, συμμετοχής και περιβάλλοντος.

> **Τα ψηφιακά εργαλεία είναι περιβαλλοντικοί παράγοντες** — άρα μπορούν να δημιουργούν ή να ξεπερνούν εμπόδια.

ΠΛΑΙΣΙΟ

Τι είναι η προσβασιμότητα;

Accessibility: Η δυνατότητα των ατόμων με αναπηρία να έχουν πρόσβαση, **σε ισότιμη βάση,** στο φυσικό περιβάλλον, στις μεταφορές, στην πληροφόρηση και στην επικοινωνία — μαζί και στις ΤΠΕ — καθώς και σε κάθε υπηρεσία ανοιχτή στο κοινό.

Τι αφορά	χώρους, μεταφορές, πληροφόρηση, επικοινωνία, ΤΠΕ, υπηρεσίες
Για ποιους	για τα άτομα με αναπηρία — ωφελεί όμως **όλους**
Γιατί	για ανεξάρτητη διαβίωση και πλήρη συμμετοχή σε όλες τις πτυχές της ζωής

ΟΗΕ

Η προσβασιμότητα είναι προϋπόθεση για την άσκηση όλων των άλλων δικαιωμάτων

ΠΛΑΙΣΙΟ

Η προσβασιμότητα ως υποχρέωση

Πλαίσιο	Τι ορίζει	Για την εκπαίδευση
Σύμβαση ΟΗΕ (Ν. 4074/2012)	Άρθρο 9: προσβασιμότητα · Άρθρο 24: συμπεριληπτική εκπαίδευση	Δικαίωμα, όχι «διευκόλυνση»
Ν. 4727/2020, άρθρα 35–47 (Οδηγία 2016/2102)	Προσβάσιμοι ιστότοποι και εφαρμογές για φορητές συσκευές του δημόσιου τομέα	Πανεπιστήμια, υπουργείο, εκπαιδευτικές πλατφόρμες
Ν. 4994/2022 (Οδηγία 2019/882, ΕΑΑ)	Προσβάσιμα προϊόντα και υπηρεσίες, από 28/6/2025	Ηλεκτρονικά βιβλία, συσκευές, ψηφιακές υπηρεσίες
ΦΕΚ 111/15.01.2026 · ΚΥΑ 2418/Δ3/2026 «Προσβασιμότητα ιστοσελίδων σχολικών μονάδων»	Υποχρεωτική προσβασιμότητα στους ιστοτόπους όλων των σχολικών μονάδων: EN 301 549, WCAG 2.1 AA, δήλωση προσβασιμότητας	**Αφορά άμεσα κάθε σχολείο**

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

Τρεις συμπληρωματικές προσεγγίσεις

1

Υποστηρικτική τεχνολογία

Πώς υποστηρίζουμε το άτομο να υπερβεί συγκεκριμένα εμπόδια;

2

Ψηφιακή προσβασιμότητα

Πώς σχεδιάζουμε περιβάλλοντα και υλικά χωρίς εμπόδια;

3

Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση

Πώς οργανώνουμε εξαρχής τη διδασκαλία για όλους;

1 · ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Τι είναι η υποστηρικτική τεχνολογία;

Assistive Technology: Υποστηρικτικά προϊόντα και σχετικά συστήματα και υπηρεσίες που **βοηθούν στη διατήρηση ή τη βελτίωση της λειτουργικότητας** ενός ατόμου.

Σε τομείς όπως η γνωστική λειτουργία, η επικοινωνία, η ακοή, η κινητικότητα, η αυτοφροντίδα και η όραση

Χαμηλή	πίνακες επικοινωνίας, χρωματιστά φίλτρα, λαβές μολυβιού
Ενσωματωμένη	ρυθμίσεις προσβασιμότητας, υπαγόρευση, ανάγνωση
Εξειδικευμένη	οθόνες Braille, έλεγχος με βλέμμα, συσκευές φωνής

2,5 δισ.

Άνθρωποι χρειάζονται τουλάχιστον ένα υποστηρικτικό προϊόν

ΠΟΥ & UNICEF, 2022

1 · ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Εργαλεία ΤΠΕ ανά λειτουργία

Πρόσβαση στην πληροφορία

Αναγνώστες οθόνης (NVDA, VoiceOver, TalkBack) · μεγέθυνση και αντίθεση · κείμενο σε ομιλία · OCR

Επικοινωνία

Εναλλακτική και Επαυξητική Επικοινωνία (ΕΕΕ/AAC) με σύμβολα και φωνή · ζωντανοί υπότιτλοι και μετάφραση

Χειρισμός

Εναλλακτικά πληκτρολόγια και ποντίκια · έλεγχος με το βλέμμα · φωνητικές εντολές

Ανάγνωση, γραφή, οργάνωση

Immersive Reader · υπαγόρευση · πρόβλεψη λέξεων · οπτικά προγράμματα και υπενθυμίσεις

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ · ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Δοκιμάστε το: ανοίξτε το κινητό σας

Ανάγνωση οθόνης
VoiceOver (iPhone) · TalkBack (Android).

Εκφώνηση κειμένου
Το κινητό διαβάζει φωναχτά την οθόνη ή όσο κείμενο επιλέξετε.

Μεγέθυνση και προβολή
Ζουμ, μέγεθος κειμένου, έντονα γράμματα, αντίθεση, μεγεθυντικός φακός με την κάμερα.

Υπότιτλοι και μεταγραφή
Ζωντανοί υπότιτλοι και μεταγραφή ομιλίας.

3 λεπτά

Ρυθμίσεις → Προσβασιμότητα
Settings → Accessibility

Οι λειτουργίες προσβασιμότητας αυξάνονται διαρκώς.

Γιατί;

1 · ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Τρεις μαθητές, τρεις ανάγκες

Ελένη

Β΄ Γυμνασίου · δυσλεξία

ΕΜΠΟΔΙΟ

Εκτενή κείμενα στην Ιστορία

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Κείμενο σε ομιλία με επισήμανση · υπαγόρευση για τα γραπτά

Νίκος

Β΄ Λυκείου · τύφλωση

ΕΜΠΟΔΙΟ

Σαρωμένα φυλλάδια και διαγράμματα

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Αναγνώστης οθόνης · οθόνη Braille · απτικά διαγράμματα

Άρης

Γ΄ Δημοτικού · αυτισμός, ελάχιστος λόγος

ΕΜΠΟΔΙΟ

Συμμετοχή στη συζήτηση της τάξης

ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΕΕΕ σε tablet με εξατομικευμένο λεξιλόγιο · οπτικό πρόγραμμα

> Το ίδιο εργαλείο δεν ταιριάζει σε όλους — ούτε στο ίδιο άτομο σε κάθε πλαίσιο.

1 · ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Πώς επιλέγουμε: το πλαίσιο SETT

S Μαθητής

Τι χρειάζεται, τι μπορεί, τι προτιμά;

E Περιβάλλον

Πού, με ποιον, με ποια υποστήριξη;

T Έργα

Τι πρέπει να μπορεί να κάνει;

T Εργαλεία

Μόνο τώρα: ποιο εργαλείο;

20–30%

Των συσκευών υποστηρικτικής τεχνολογίας εγκαταλείπονται

Βασική αιτία: δεν ζητήθηκε η γνώμη του χρήστη
Phillips & Zhao, 1993 · Sugawara κ.ά., 2018

Αλλά... ένας αναγνώστης οθόνης δεν μπορεί να διαβάσει ένα σαρωμένο αρχείο PDF

Υποστηρικτική τεχνολογία

Βοηθά το άτομο να αλληλεπιδρά με το περιβάλλον.

Ψηφιακή προσβασιμότητα

Εστιάζει στο περιβάλλον: υλικό και πλατφόρμες χωρίς εμπόδια, που λειτουργούν και με την υποστηρικτική τεχνολογία.

2 · ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Τι είναι η ψηφιακή προσβασιμότητα;

Digital Accessibility: Το σύνολο αρχών και τεχνικών για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση, τη λειτουργία και την επικαιροποίηση ψηφιακών **υπηρεσιών** και του πάσης μορφής ψηφιακού τους **περιεχομένου** καθώς και ψηφιακών **εφαρμογών**, **με τρόπο που εξασφαλίζει τη χρήση τους από όλους**, ανεξαρτήτως φυσικών, αισθητηριακών ή γνωστικών χαρακτηριστικών ή τεχνολογικών περιορισμών.

Τι αφορά	ιστοτόπους, πλατφόρμες, έγγραφα, βίντεο, εφαρμογές
Για ποιους	για **όλους** — όχι μόνο για άτομα με αναπηρία
Πότε	σε όλο τον κύκλο: από τον σχεδιασμό ως την επικαιροποίηση

AA

Ελάχιστο επίπεδο WCAG 2.1 για τους ιστοτόπους όλων των σχολείων

ΚΥΑ 2418/Δ3/2026, άρθρο 4

2 · ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η ψηφιακή προσβασιμότητα αφορά *όλους* μας

Όλοι μας αλληλεπιδρούμε με ψηφιακά εργαλεία σε πλαίσια όπου δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την όρασή μας — **όχι επειδή έχουμε αναπηρία όρασης, αλλά επειδή το επιβάλλει το πλαίσιο χρήσης.**

ΜΟΝΙΜΗ
Μαθητής με τύφλωση

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ
Επίδεσμος μετά από επέμβαση στο μάτι

ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΗ
Οδήγηση ή δυνατός ήλιος στην οθόνη

Ό,τι σχεδιάζεται για τον τυφλό μαθητή — εκφώνηση, φωνητική πλοήγηση, καλή δομή — **μπορεί να το χρησιμοποιεί και ο οδηγός.**

2 · ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Οι τέσσερις αρχές των WCAG

Α

Αντιληπτικότητα

Perceivable

Εναλλακτικό κείμενο, υπότιτλοι, επαρκής αντίθεση

ΣΥΧΝΟ ΕΜΠΟΔΙΟ

Εικόνα χωρίς περιγραφή

Λ

Λειτουργικότητα

Operable

Χειρισμός με πληκτρολόγιο, επαρκής χρόνος

ΣΥΧΝΟ ΕΜΠΟΔΙΟ

Κουίζ που δουλεύει μόνο με ποντίκι

Κ

Κατανοησιμότητα

Understandable

Σαφής δομή, προβλέψιμη πλοήγηση, κατανοητές οδηγίες

ΣΥΧΝΟ ΕΜΠΟΔΙΟ

Ασαφείς οδηγίες σε μια άσκηση

Σ

Στιβαρότητα

Robust

Συμβατό με διαφορετικά προγράμματα και υποστηρικτικές τεχνολογίες

ΣΥΧΝΟ ΕΜΠΟΔΙΟ

Εφαρμογή που δυσκολεύει τον αναγνώστη οθόνης

2 · ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Προσβάσιμο εκπαιδευτικό υλικό

Έγγραφα

Πραγματικές επικεφαλίδες (Στυλ) · περιγραφικοί τίτλοι διαφανειών · σωστή σειρά ανάγνωσης · περιγραφικοί σύνδεσμοι

Εικόνες

Εναλλακτικό κείμενο όταν μεταφέρουν πληροφορία · κενό όταν είναι διακοσμητικές

Βίντεο

Ελεγμένοι υπότιτλοι · μετάφραση · ακουστική περιγραφή όπου χρειάζεται

Δραστηριότητες

Λειτουργούν με πληκτρολόγιο · σαφής ανατροφοδότηση · επαρκής χρόνος

> Εργαλείο που ήδη έχετε: **Έλεγχος προσβασιμότητας** στο Word και στο PowerPoint.

2 · ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Παράδειγμα: το ίδιο υλικό, δύο φορές

ΠΡΙΝ

- Σαρωμένη σελίδα — ο αναγνώστης «σιωπά»
- Τίτλοι μόνο με έντονα γράμματα
- Εικόνα χωρίς περιγραφή
- Σύνδεσμος «πατήστε εδώ»

→

ΜΕΤΑ

- Αναγνώσιμο κείμενο
- Επικεφαλίδες με Στυλ — πλοήγηση με «Η»
- Εναλλακτικό κείμενο στην εικόνα
- Περιγραφικός σύνδεσμος

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ · ΨΗΦΙΑΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Δοκιμάστε το: ανοίξτε ένα αρχείο PowerPoint στον υπολογιστή σας

Τι θα βρείτε

Εικόνες χωρίς εναλλακτικό κείμενο, διαφάνειες χωρίς τίτλο, χαμηλή αντίθεση, ασαφείς σύνδεσμοι.

Διόρθωση από τη λίστα

Επιλέξτε ένα εύρημα: ο έλεγχος δείχνει πού βρίσκεται και προτείνει διόρθωση.

Εναλλακτικό κείμενο

Γράψτε τι σημαίνει η εικόνα για το μάθημα — ή σημειώστε την ως διακοσμητική.

Σειρά ανάγνωσης

Με ποια σειρά θα διαβάσει ο αναγνώστης οθόνης τα στοιχεία κάθε διαφάνειας;

3 λεπτά

Αναθεώρηση → Έλεγχος προσβασιμότητας

Review → Check Accessibility

Ίδια διαδρομή σε Word και Excel.

Αλλά... μπορεί ένας μαθητής να έχει **πρόσβαση** σε ένα κείμενο χωρίς να μπορεί να το **κατανοήσει** ή να **συμμετάσχει**;

Από την τεχνική πρόσβαση στον παιδαγωγικό σχεδιασμό.

3 · ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ

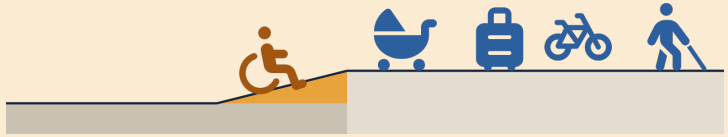
Από τη ράμπα στην τάξη

Η ΚΟΙΝΗ ΡΙΖΑ · ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ, 1997

Καθολικός Σχεδιασμός

Η ιδέα: σχεδιάζουμε εξαρχής για όλους (Ron Mace, 7 αρχές)

> **Το φαινόμενο της ράμπας (curb-cut effect):** η ράμπα στο πεζοδρόμιο φτιάχτηκε για αναπηρικά αμαξίδια — τη χρησιμοποιούν καροτσάκια, βαλίτσες, ποδήλατα.

ΣΤΑ ΨΗΦΙΑΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ

Ψηφιακή προσβασιμότητα

Στόχος: πρόσβαση χωρίς εμπόδια

ΓΙΑ ΤΟ ΑΤΟΜΟ

Υποστηρικτική τεχνολογία

Στόχος: λειτουργικότητα και αυτονομία

Προϋπόθεση & διευκόλυνση

ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ · CAST

ΚΣΜ (UDL)

Στόχος: μάθηση και συμμετοχή — ευέλικτοι στόχοι, υλικό, μέθοδοι, αξιολόγηση

3 · ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ

Οι τρεις αρχές του ΚΣΜ

ΤΟ ΓΙΑΤΙ

Εμπλοκή

Πολλαπλοί τρόποι κινητοποίησης και διατήρησης της συμμετοχής

ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

- Επιλογή θέματος ή δραστηριότητας
- Σαφείς στόχοι και ανατροφοδότηση
- Συνεργασία σε ομάδες

ΤΟ ΤΙ

Αναπαράσταση

Πολλαπλοί τρόποι παρουσίασης και επεξεργασίας της πληροφορίας

ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

- Κείμενο, ήχος, εικόνα, βίντεο
- Υπότιτλοι και εναλλακτικό κείμενο
- Εννοιολογικοί χάρτες

ΤΟ ΠΩΣ

Δράση και έκφραση

Πολλαπλοί τρόποι αλληλεπίδρασης και επίδειξης της μάθησης

ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

- Γραπτό, προφορικό ή πολυμεσικό
- Υποστηρικτική τεχνολογία
- Βήματα και χρονοδιαγράμματα

Πώς μπορούν να υποστηρίξουν οι ΤΠΕ τον ΚΣΜ

Αρχή	Τι μπορεί να κάνει ο μαθητής	Ενδεικτικά εργαλεία
Εμπλοκή	Διαλέγει θέμα ή δραστηριότητα, δουλεύει με τον δικό του ρυθμό, παίρνει άμεση ανατροφοδότηση, συνεργάζεται	H5P (και στο e-me), Microsoft Forms, Padlet
Αναπαράσταση	Ακούει το κείμενο ή το διαβάζει πιο απλά, βλέπει βίντεο με υπότιτλους ή προσομοίωση, χρησιμοποιεί γλωσσάρι	Immersive Reader, προσομοιώσεις, Φωτόδεντρο, αυτόματοι υπότιτλοι
Δράση και έκφραση	Απαντά γραπτά, προφορικά ή με εννοιολογικό χάρτη· οργανώνεται με λίστα βημάτων	Υπαγόρευση (Word, Google Docs), ηχογράφηση στο κινητό, PowerPoint, Cmap Tools, Microsoft To Do

> Οι επιλογές δεν είναι αυτοσκοπός: **ο μαθησιακός στόχος μένει ο ίδιος**.

3 · ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΑΘΗΣΗ

Μία δραστηριότητα, δύο σχεδιασμοί

Στόχος: οι μαθητές να εξηγήσουν γιατί έχουμε εποχές.

ΑΡΧΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

- Όλοι διαβάζουν το ίδιο εκτενές κείμενο
- Όλοι απαντούν γραπτά στις ίδιες ερωτήσεις
- Αξιολογείται μόνο το γραπτό

Αναπαράσταση

Προσβάσιμο κείμενο, βίντεο με υπότιτλους, προσομοίωση

Εμπλοκή

Επιλογή εποχής και πόλης, ενδιάμεσα βήματα, ομάδες

Έκφραση

Γραπτό, ηχογράφηση ή εννοιολογικός χάρτης

Κοινά κριτήρια

Αξιολογείται η εξήγηση των αιτίων, όχι το μέσο

ΣΥΝΘΕΣΗ · ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Τεχνητή νοημοσύνη: τρεις ρόλοι

ΓΙΑ ΤΟ ΑΤΟΜΟ

Υποστηρικτική τεχνολογία

Βλέπει, ακούει, μιλά και διαβάζει μαζί με τον μαθητή: περιγραφή εικόνων, υπότιτλοι, αναγνώριση ομιλίας.

ΓΙΑ ΤΟ ΥΛΙΚΟ

Ψηφιακή προσβασιμότητα

Βοηθά τον εκπαιδευτικό να φτιάξει προσβάσιμο υλικό: πρόχειρο εναλλακτικό κείμενο, υπότιτλοι βίντεο.

ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Καθολικός Σχεδιασμός

Παράγει εναλλακτικές μορφές: κείμενα σε επίπεδα, γλωσσάρια, ιδέες για επιλογές έκφρασης.

ΣΕ ΚΑΘΕ ΡΟΛΟ, ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ

- Λάθη: πάντα έλεγχος
- Μεροληψία
- Προσωπικά δεδομένα
- Ισότητα πρόσβασης

ΣΥΝΘΕΣΗ · ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Η ΤΝ ως υποστηρικτική τεχνολογία: παραδείγματα

Όραση

Περιγραφή εικόνων και σκηνών, ανάγνωση εγγράφων με την κάμερα

π.χ. Seeing AI

Ακοή

Ζωντανοί υπότιτλοι και μεταγραφή σε μαθήματα και συσκέψεις

π.χ. υπότιτλοι στο Teams

Ομιλία και επικοινωνία

Αναγνώριση άτυπης ομιλίας, πρόβλεψη μηνυμάτων στην ΕΕΕ

π.χ. Project Relate

Ανάγνωση και γραφή

Απλοποίηση κειμένου, περίληψη, υποστήριξη οργάνωσης και γραφής

π.χ. ChatGPT

Θυμηθείτε το SETT: πρώτα ο μαθητής, το περιβάλλον και το έργο — μετά το εργαλείο.

ΣΥΝΘΕΣΗ · ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ

Η ΤΝ στην προετοιμασία ενός μαθήματος

1 · Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΔΙΝΕΙ

Υλικό και στόχο

- Κείμενο: γιατί έχουμε εποχές
- Στόχος: εξήγηση των αιτίων

2 · Η ΤΝ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΠΡΟΧΕΙΡΑ

Εναλλακτικές μορφές

- Κείμενο σε τρία επίπεδα
- Γλωσσάρι βασικών όρων
- Πρόχειρο εναλλακτικό κείμενο

3 · Ο ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΕΙ

Πριν φτάσει στην τάξη

- Ακρίβεια: η ΤΝ κάνει λάθη
- Γλώσσα και επίπεδο
- Ίδιος στόχος για όλους

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΝΤΟΛΗΣ

«Ξαναγράψε το κείμενο σε τρία επίπεδα δυσκολίας για μαθητές Α΄ Γυμνασίου. Κράτησε τα ίδια βασικά αίτια. Πρόσθεσε γλωσσάρι πέντε όρων.»

Ποτέ ονόματα, διαγνώσεις ή άλλα προσωπικά δεδομένα μαθητών στην εντολή.

ΣΥΝΘΕΣΗ

Από αύριο: πέντε κινήσεις χωρίς κόστος

1 **Έλεγχος προσβασιμότητας** πριν μοιραστείτε ένα αρχείο. Περιγραφικό **όνομα αρχείου**

2 **Εναλλακτικό κείμενο** σε κάθε εικόνα που μεταφέρει πληροφορία

3 Επικεφαλίδες με **Στυλ** στο Word και **Τίτλοι** στις διαφάνειες

4 **Υπότιτλοι** σε κάθε βίντεο

5 **Μία επιλογή έκφρασης** σε κάθε εργασία

ΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ

Το ζητούμενο δεν είναι η πρόσβαση στην τεχνολογία, αλλά η αξιοποίηση της τεχνολογίας για ουσιαστική **πρόσβαση, συμμετοχή και μάθηση**.

Η τεχνολογία μπορεί να μειώνει αλλά και να δημιουργεί εμπόδια.

Η πρόσβαση δεν συνεπάγεται αυτόματα μάθηση.

Το παιδαγωγικό πλαίσιο καθορίζει την αξία των ΤΠΕ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ενδεικτικές πηγές

Al-Azawei, A., Serenelli, F., & Lundqvist, K. (2016). Universal Design for Learning: A content analysis of peer-reviewed journal papers. *JoSoTL, 16*(3), 39–56.

Capp, M. J. (2017). The effectiveness of universal design for learning: A meta-analysis of literature 2013–2016. *IJIE, 21*(8), 791–807.

CAST (2024). *Universal Design for Learning Guidelines*, version 3.0.

Edyburn, D. L. (2010). Would you recognize Universal Design for Learning if you saw it? *Learning Disability Quarterly, 33*(1), 33–41.

King-Sears, M. E., Stefanidis, A., Evmenova, A. S., κ.ά. (2023). Achievement of learners receiving UDL instruction: A meta-analysis. *Teaching and Teacher Education, 122*.

Phillips, B., & Zhao, H. (1993). Predictors of assistive technology abandonment. *Assistive Technology, 5*(1), 36–45.

Story, M. F., Mueller, J. L., & Mace, R. L. (1998). *The Universal Design File*. NC State University.

Sugawara, A. T., Ramos, V. D., Alfieri, F. M., & Battistella, L. R. (2018). Abandonment of assistive products: Assessing abandonment levels and factors that impact on it. *Disability and Rehabilitation: Assistive Technology, 13*(7), 716–723.

W3C (2023). *Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.2*.

WHO (2001). *International Classification of Functioning, Disability and Health*.

WHO & UNICEF (2022). *Global Report on Assistive Technology*.

Zabala, J. S. (2005). *Ready, SETT, Go!* Closing The Gap, 23(6).

Ν. 4074/2012 · Ν. 4727/2020 · Ν. 4994/2022 · ΚΥΑ 2418/Δ3/2026 (ΦΕΚ Β΄ 111) · Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1689

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Ένα μεγάλο ευχαριστώ!

Στον φίλο και συνάδελφο Θανάση Τζιμογιάννη, για την τιμητική πρόσκληση.

Σε όλες και όλους, για τη συμμετοχή σας.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
karagian@uth.gr

ΔΙΑΦΑΝΕΙΕΣ
https://dsep.uop.gr/diadiktyaka-seminaria